

Juraj Herz režisruje německé herce Hannah Herzsprungovou a Wilsona Gonzaleze Ochsenskechta

Co najde scenárista na „place“, když se točí jeho film?

Jana tančila osmkrát

Na první pohled by se mohlo zdát, že cestovat na Slapy v pondělí v sedm hodin ráno je holý nesmysl. Zejména když je pod mrakem, fouká vítr a teploměr ukazuje sotva deset stupňů. První pohled by také byl správný, pokud bych ovšem nejel na natáčení **NOVÉHO FILMU JURAJE HERZE** s názvem *Habermann*. V tomhle případě je všechno vlastně tak, jak má být.

OBRAZ 9 – HOTEL / SÁL INTERIÉR – PODVEČER

Velký lázeňský sál je slavnostně vyzdoben ke svatební hostině. Taneční parket je ohraničen prostřenými stoly. Na malém pódiu sedí KAPELA a začíná hrát. HABERMANN vezme JANU za ruku a vede ji od stolu k parketu. Svatební hosté nechávají novomanželskému páru volnou průchozí uličku.

HABERMANN s JANOU začnou za zvuku valčíku svižně a uvolněně tancovat ...

... což s očividnou nelibostí pozoruje stará služka ELIŠKA.

Tak jsem to napsal před několika měsíci do scénáře a na natáčení se jedu podívat, jak to, co jsem si vymyslel u počítačové klávesnice, získává neodvolatelnou podobu.

Krátce se zdravím s Jurajem Herzem a kameramanem Sašou Šurkalou. Oba se na mne usmívají, ale já se nemohu zbavit dojmu, že od dob filmu *Trhák* má přítomnost scenáristy na místě natáčení nějakou zvláštně komickou příchut.

READY? KAMERA! BITTE ...

Můj první dojem je ten, že jsem nešťastnou náhodou minul filmový štáb a dostal se mezi dělníky pracující na stavbě babylónské věže. Členové štábu plynule přecházejí mezi angličtinou, češtinou a němčinou, podle toho, co je komu bližší.

Aby byla představa jazykového mixu úplná, je třeba ještě zmínit slovenštinu, kterou spolu komunikují režisér s kameramanem, jeden rodem z Kežmarku, druhý od Prešova, a pak samozřejmě standardní filmařskou hatmatilku, tou se spolu dorozumívají všichni členové štábu bez ohledu na národnost. „To pětikilo je potřeba zesoudit odstínit negrem a trochu rozbrousit,“ zní celkem standardní perla společenské konverzace mezi osvětlovači.

Jinak ovšem na place převládá němčina. Jednak z toho důvodu, že děj filmu je situován do Sudet během druhé světové války, jednak

proto, že hlavní role svěřil režisér německým hercům. A to hercům ne jen tak nějakým. Mlynáře Habermanna hraje Mark Waschke, jeho manželku Janu Hannah Herzsprungová. Ani čeští herci ale nezůstávají stranou, velké role mají například Karel Roden nebo Radek Holub. Dnes jsou tu všichni. Dívat se, jak tahle herecká extraliga pracuje, je doslova zážitkem ...

... a pracuje tvrdě, to se musí nechat.

HABERMANN pobízí gestikulací hosty k tanci. Ti se nenechají dlouho pobízet. Taneční parket se rychle zaplňuje. FARÁŘ KELLER pozoruje zábavu v sále. V rychlém sledu vystřídá nejdříve HABERMANN BŘEZINA. Pak tančí JANA s tovaryšem MAŠKEM.

Jeň těchhle pár vět ze scénáře se točí osmkrát, choreografie celé scény je totiž poměrně složitá. Juraj Herz trvá na tom, aby střídání tanečnicků probíhalo tak, že jim v první chvíli nebude vidět do tváře. To se podaří už napošesté, ale kameraman není spokojen s nějakými stíny, které se vzaly bůhví kde. A tak skoro celé dopoledne uteče při natáčení jedné jediné půlstrany ze scénáře. Ke cti producentů musím říci, že ani příliš neskřípou zuby, a pokud ano, tak pouze v soukromí svého producentského karavanu.

RÁNO SVATBA, ODPOLEDNE KŘTINY ...

... to je něco, co se dá zažít jen při natáčení filmu (soukromý život nezodpovědných partnerských dvojic nepočítám). Po dotočení dialogu na svatební hostině běží většina štábu včetně herců rychle něco zhltnout. Filmová stavba pod velením architekta si ovšem musí nechat zajít chuť, je potřeba rychle změnit dispozice sálu tak, aby se dal točit další obraz.

Smích, radostná atmosféra a veselá nálada jsou rázem ty tam, když do sálu, kde se slaví křtiny, vejdu tři muži v německých vojenských uniformách.

HARTL se snaží uvolnit napjatou situaci.

HARTL: Dovolte mi, abych pozvedl sklenici ...

KOSLOWSKI: A vy jste kdo?

POSPÍCHALOVI služebníci vtisknou pohotově důstojníkům sklenky do ruky.

HARTL: Hartl. Starosta Hartl ... Přijímte si na tento v mnoha ohledech tak významný den. Na novorozené dítě ...

KOSLOWSKI: ... a na našeho Vůdce, který dnes vrátí Sudety zpět do Říše!

Hlavní hereckou hvězdou filmu Habermann je představitel esesáka Koslowského, Ben Becker. Herec s neuvěřitelným charismatem září nejen na německém, ale i evropském filmovém nebi. Juraj Herz nás představuje. Ze zdvořilosti říkám, že v novém scénáři píšu roli, jež by pro něj byla jako stvořená. Ben Becker ze stejné zdvořilosti odpoví, že to je výborné, a odejde pouštět hrůzu na obyvatele malé sudetské vesničky v roce 1938, jak mu předepisuje scénář. Dívám se na tu scénu a skoro zapomínám, že jsem na natáčení.

NÁVRAT DO BUDOUCNOSTI

Z roku 1938 se vracím do roku 2009 v autě s českým koproducentem projektu. Zatím jsou všichni spokojeni a vše běží podle plánu. Nejtěžší scény už jsou natočeny, ale to může být jenom zdání. Kdo ví, co štáb ještě čeká, točí se až do 12. července.

Když vystoupím, koproducent krátce zatroubí na pozdrav a jeho vůz zmizí v koloně automobilů. Dívám se na hodinky. Projet se na chvíli do poloviny minulého století a zpátky je hezký zážitek. Doufám, že stejný zážitek to bude i pro diváky, až je tam Juraj Herz vezme na dvě hodiny tím strojem času, který se jmenuje Habermann.

JAN DRBOHLAV

SPOLUSCENÁRISTA FILMU HABERMANN